

กฤษฎา ดาวเรือง 2551: ความเปลี่ยนแปลงทางคนตระหง่านของชาวไทยใหญ่: จากรัฐบาลสู่กรุงเทพมหานคร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา) สาขาวนตรีชาติพันธุ์วิทยาภาควิชาศิลปนิเทศ
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ปัญญา รุ่งเรือง, Ph.D. 167 หน้า

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ อาศัยหลักการวิจัยทางคนตระหง่านวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อ¹⁾
1) ศึกษาความเปลี่ยนแปลงทางคนตระหง่านของชาวไทยใหญ่จากรัฐบาลสู่กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาคนตระหง่านของชาวไทยใหญ่ ในศูนย์ศึกษาปฏิบัติธรรมสาขาระดับประเทศ

ผลการวิจัยพบว่า คนตระหง่านของชาวไทยใหญ่แต่เดิม ประกอบด้วยเครื่องดนตรีประเภทต่างๆ
ได้แก่ กลองก้นยาว มองซิง แขง ตะขอรื้น มองแขง มองลำ ปัตตะยา กลองใหญ่ และกลองชุด
เครื่องดนตรี ดังกล่าวเป็นเครื่องดนตรี 2 วง คือ 1) วงกลองก้นยาว ใช้บรรเลงประกอบ
การแสดง พื้นโต พื้นกิงกะหล่า ก้าลาย ก้าแลว และ เช็คความ 2) วงจ้าด ไถ ใช้บรรเลงประกอบ
การแสดงข้าด ไถ

เนื่องจากปัญหาทางการเมืองการปกครองในประเทศไทยทำให้ชาวไทยใหญ่ต้องอพยพออกจากที่อยู่เดิมเข้ามาอยู่ในประเทศไทยโดยอุท่าทางภาคเหนือ ภายหลังจึงอพยพเข้ามายังจังหวัด
ประกอบอาชีพในกรุงเทพฯ โดยมีศูนย์กลางทางวัฒนธรรมอยู่ที่ศูนย์ศึกษาปฏิบัติธรรมสาขาระดับประเทศ
และได้ปรับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของตนให้เข้ากับสังคมกรุงเทพฯ มีความพยายามที่จะแสดงความเป็น
ตัวตนที่แท้จริงของชาวไทยใหญ่ โดยการแสดงออกซึ่งเอกลักษณ์ของตน ทั้งนี้เพื่อรักษาความเป็นชนเผ่า
ส่วนตัว ไม่มากกว่าการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่แท้จริง ด้วยปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ
สังคม และทรัพยากร ทำให้คนตระหง่านของชาวไทยใหญ่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก วงดนตรีที่พับเป็น
วงเครื่องกระหบจังหวะ (Percussion Ensemble) ประกอบด้วยกลองก้นยาว แขง และมองแขง
ใช้บรรเลงเพื่อความบันเทิงและเพื่อประกอบการแสดง พื้นกิงกะหล่า พื้นโต ก้าลาย ก้าแลวไม่มี
การใช้คนตระหง่านเพื่อพิธีกรรม ลักษณะทางคนตระหง่านเป็นเพียงกระสวนจังหวะไม่มีกำหนด ใช้มองเชิงบรรเลง
ยืนจังหวะ กลองก้นยาวที่ด้านตามแนวจังหวะหลัก ส่วนแขงตีรักษาจังหวะและสอดแทรกเป็นครั้งคราว
การบรรเลงมี 4 แบบ คือ การแปรทำนอง (Variation) การซ้ำจังหวะ (Repetition) การบรรเลงโดยหลัง
(Retogration) และการบรรเลงแบบถามตอบ (Question-Answer) การบรรเลงดังกล่าวมีความสัมพันธ์
กันท่ารำ

กฤษฎา ดาวเรือง
ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

31 / ม.ค. / ๕๑